

INKORSNINGSPROJEKT SVENSK VIT ÄLGHUND

Ansökan om inkorsning för Svensk Vit Älghund.

SYFTE

”Att stärka hälsan och bruksegenskaperna genom att öka den genetiska variationen hos Svensk vit Älghund.”

Styrelsen i SVÄ

Nuläget i rasen, genetisk variation och hälsostatus

Svensk Vit Älghund godkändes av SKK så sent som år 1993. Rasen är alltså inte gammal utan tillhör de yngsta älghundsrasererna. Den Svenska Vita Älghundsklubben bildades år 1986 för att tillvarata rasens intressen.

Rasen Svensk vit älghund hade öppen stambok fram till 2010, vilket innebar att man fortfarande kunde typa in hundar som uppfyllde kraven.

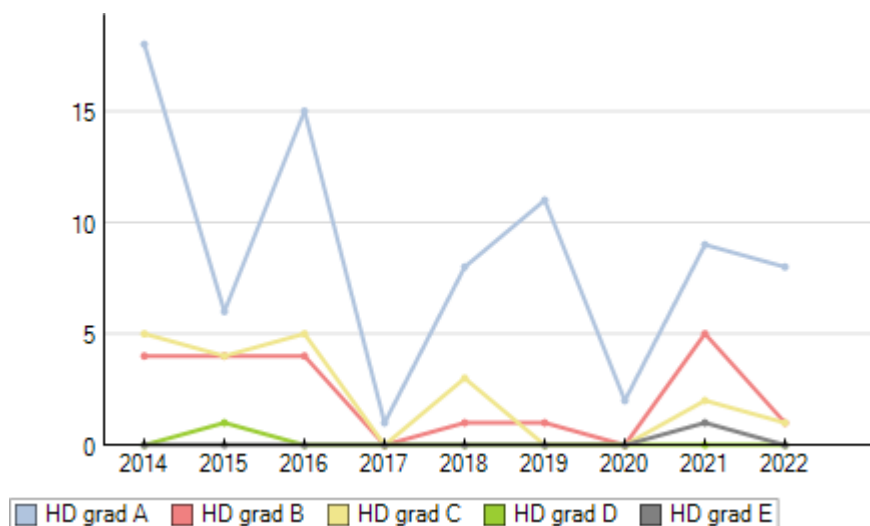
Den Vita Älghunden har under de senaste 10 åren ständigt minskat i population med små förnygringar, och har i stort sett betraktats som en sakta men säker utdöende ras i Sverige.

Registreringarna har de senaste 5 år sett ut enl. följande. 2018 = 31 st. 2019 = 34 st. 2020 = 25 st. 2021 = 56 st. och 2022 = 36 st. (alla siffror är inkl. ett par importörer varje år).

Svenska Vita Älghundsklubben har ett stort samarbete och kontaktnät i Norge, där rasen är större, och det finns enl. dom själva en större efterfrågan av valpar där än det gör i Sverige. Därmed inte sagt att efterfrågan är låg i Sverige inom SVÄ.

Hälsa. (källa RAS och enkät 2022 om inte annat anges)

Enligt RAS med siffror fram till 2011, förekommer **Höftledsdysplasi** inom rasen. Av de hundar som är födda år 2000 och senare är 514 HD-röntgade. Av dessa hade 83 HD-fel, alltså 16 %. Rasen är med i SKK:s hälsoprogram vad gäller HD, vilket innebär att krav finns om friröntgade avelsdjur. I Sverige har de senaste åren har ett mindre antal individer röntgas, enligt diagrammet nedan:

Källa: https://hundar.skk.se/avelsdata/Flikar.aspx?sida=Ras_info&id=530

Armbågsledsdysplasi har inte varit något problem inom rasen men under 2009-2010 har 5 fall rapporterats (4 i Finland och 1 i Sverige). Dessutom gäller SÄK:s rekommendationer att Svenskregistrerade avelsdjur födda efter 2009-01-01 skall vara ED undersökta med resultat ED

Olika hudproblem har ökat inom rasen och i den enkät (2022) som besvarats av 253 personer, svarar så många som 22 (8,7%) av hundägarna att deras hund har hudproblem som av Veterinär diagnosticerats som allergi. **Allergier** har visat sig så som klåda, röd hud, eksem, sårskorpor runt nos och mun, håravfall, utslag, röd runt ögon samt gnager sig till sår. Vad gäller allergier finns risk att mörkertalet kan vara stort.

Epilepsi förekommer inom rasen. Tyvärr är inte alla fall officiellt redovisade. Omfattningen är därför något oklar. Sjukdomen verkar finnas i flera linjer. Avelsrådet har god kontroll på detta.

Kryptorchism förekommer i enstaka fall. Tandbortfall finns men upplevs inte som något stort problem. Urinsten hos hanhund finns i något enstaka fall.

Avsaknad av tandanlag förekommer inom vissa linjer. I något fall upp till åtta stycken.

Inavelsdepression i form av små kullar och låga dräktighetssiffror.

Förekommer också enstaka fall av Katarakt / ögonsjukdomar.

Avelsbas

Svensk vit Älghund är en liten, ung ras. Bilden nedan redovisades av SÄK:s Avelskommite på årsmötet 2023 för Svensk vit Älghund. Att den tillgängliga avelsbasen ligger på 36 individer är alarmerande.

Effektiv Avelsbas (Ne)

Svensk Vit Älghund

Beräknad på S-registrerade hundar.

Uteslutna= föräldrar som uteslutits ur avel

Beräkningsdatum = 2022-05-09

Period	Uteslutna ur avel	Alla		Beräknade		Avelsbas (Ne)		Inavel %	Max. antal Valpar	Rek. antal Valpar
		Kullar	Valpar	Kullar	Valpar	Utnyttjad	Tillgänglig			
2017 - 2021	0	41	164	40	163	43	36	1,7	11	4
2012 - 2016	0	71	335	71	335	43	62	1,7	21	9
2007 - 2011	0	86	447	85	446	67	53	1,2	29	11

Som en följd av den ökade inaveln och låga avelsbasen signaleras av Avelsrådet för Svensk vit Älghund, svårigheter för tikar att bli dräktig, hanar som inte klarar av att para, minskad storlek hos de valpar som föds.

Ett exempel är att under 2022 fick 12 tikar i Norge förslag på hanar men endast 4 kullar föddes. Det finns flera orsaker för de övriga 8 tikarna inte fött valpar. Att de inte låter sig paras, att de går tomma samt att även några som inte hade möjlighet att åka till hanen.

Jakt och jaktegenskaper.

Fram till 2011 (RAS) var de flesta hundägarna är nöjda med sina hundars jaktegenskaper. Trots detta var intresset för att starta på jaktprov mycket svagt. Från år 1994 till år 2010 har 469 jaktprov genomförts i Sverige. Av dessa har 251 resulterat i pris, det vill säga 54%.

Dock visar det sig den enkät som gjordes 2022 att en tredjedel av respondenterna (93 stycken) som inte startat på jaktprov angett att deras hund har ”bristande jaktförmåga”. Vilket inte kan tolkas som annat än en varningssignal.

Antalet startande på Jaktprov har också minskat. Och med det antalet meriterade hundar.

%LÖSHUNDSMERITERADE PER ÅR/RAS/KÖN
Listan är genererad från WWW.HITTAÄLGHUND.SE
Listan innehåller Antal hundar och meriterade, från 2012 till 2022 Fördelat per Kön
Du kan sorter listan genom att klicka på rubrikerna.

Född	Ras	Kön	Antal	Meriterade	%
2022	Svensk Vit Älghund	H	27	0	0
2022	Svensk Vit Älghund	T	22	0	0
2021	Svensk Vit Älghund	H	49	1	2,04
2021	Svensk Vit Älghund	T	48	0	0
2020	Svensk Vit Älghund	T	34	2	5,88
2020	Svensk Vit Älghund	H	26	2	7,69
2019	Svensk Vit Älghund	H	32	0	0
2019	Svensk Vit Älghund	T	40	1	2,5
2018	Svensk Vit Älghund	H	33	2	6,06
2018	Svensk Vit Älghund	T	37	3	8,11
2017	Svensk Vit Älghund	H	19	0	0
2017	Svensk Vit Älghund	T	23	4	17,39
2016	Svensk Vit Älghund	T	61	3	4,92
2016	Svensk Vit Älghund	H	61	1	1,64
2015	Svensk Vit Älghund	H	49	2	4,08
2015	Svensk Vit Älghund	T	49	3	6,12
2014	Svensk Vit Älghund	H	44	2	4,55
2014	Svensk Vit Älghund	T	50	4	8
2013	Svensk Vit Älghund	T	44	3	6,82
2013	Svensk Vit Älghund	H	59	1	1,69
2012	Svensk Vit Älghund	T	37	0	0
2012	Svensk Vit Älghund	H	35	7	20

Källa:

https://www.hittaalghund.se/custom/lista_wwwHittaAlghund.asp?custom_raskod=530&custom_Lista=AntalMeriterade&Fodd_From=2012&Fodd_To=2022&c=F%C3%B6dd%C3%85r&d=desc

Svensk Vit Älghund har också visat sig ha anlag för att bli duktiga björnhundar. Hundarna har även visat sig vara lämpliga vid vildsvinsjakt. Genom att hundarna kan fungera både som ställande hund och som spårhund led- (band-) hund, är de mycket lämpliga som eftersökshundar.

Ansökan om inkorsningsprojekt / Syfte.

”Att stärka hälsan och bruksegenskaperna genom att öka den genetiska variationen hos Svensk vit Älghund.”

Beskrivning av Projektet.

Krav på avelsdjuren i projektet

Såväl föräldradjur som avelskombination där Svensk vit Älghund korsas med annan ras, ska granskas och godkännas av SÄK:s avels kommitté i god tid innan parning.

Avelsråd och Klubbstyrelsen för Svensk vit Älghund ansvarar för att detta sker på ett bra sätt. En projektledare kommer att sköta samordningen.

Avelsdjuren i projektet

Ska **minst** uppfylla de krav på avelsdjur som finns generellt för Svensk vit Älghund idag. Detta innebär:

-Ögonlyst

-HD / AD fri

-Utställd med ett resultat av minst ”Sufficient” efter att hunden fyllt 15 månader.

-Minst 3:e pris på löshundsprov. Eller startad på löshundsprov men med ”noll resultat”.

I övrigt gäller självklart krav på generellt friska och sunda avelsdjur med god mentalitet. Stor hänsyn ska tas till eventuella allergier och hudproblem. Avelsrådet har en central roll i detta arbete och besitter både kunskapen och det fysiska material som krävs för att göra värderingar av vilka individer som är lämpliga att användas i ett korsningsprojekt.

OBS!

Det är viktigt att påpeka att Avelsrådet också behöver ta hänsyn till vilken stam avelsdjuren har, då det idag finns 7 olika linjer inom rasen. Korsningsparningarna bör fördelas mellan dessa linjer för att uppnå det önskade resultatet av ökad genetisk bredd. **Det kan då vara av tvång att frångå de kriterier som finns på avelsdjuren avseende meriter / start på jaktprov, när det gäller linjer med få individer. Kriterierna för hälsa kan aldrig frångås!**

Krav på donatorindivider

- Själv HD / AD fri och i minst tre generationer bakåt, samt avkommor med för Donatorns ras bättre medeltal avseende HD/AD.
- Inga kända allergier hos Donatorn och inte heller hos släktingar i minst första led (förälder, helsyskon, avkomma).
- Individen ska uppfylla registreringskraven för aktuell ras.
- Själv jaktprovsmriterad på löshundsprov och i minst två generationer bakåt, samt ha avkommor med för Donatorns ras bättre medeltal avseende de jaktliga egenskaperna som t.ex. kullvärde och procent meriterade avkommor.
- Inga kända allvarliga genetiska defekter/sjukdomar hos släktingar, minst i första led (förälder, helsyskon, avkomma).
- Orädd, öppen och vänlig mentalitet. Inga registrerade avvikande beteenden hos avkommor.
- Övrigt: gärna vara äldre, individen ska ha gått i avel tidigare.

I valet av ras för Donatorn, ska den genetiska bredden ligga som grund. Att använda flera raser som är anslutna till SÄK, är ett sätt att öka den genetiska bredden. Avelsråd för den ras man ämnar använda kommer att rådfrågas och ombeddast bistå med sin erfarenhet av ”sin” ras i syfte att hitta lämpliga individer som ska korsas in i Svensk vit Älghund.

Uppföljning och krav på avkommorna från inkorsnings parningar för vidare avel.

• F1, F2 och F3-generationen ska inför avel **minst** uppfylla de krav på avelsdjur som finns generellt för Svensk vit Älghund idag. Detta innebär:

- Ögonlyst / sjukdoms fri.
- HD / AD fri
- Utställd med ett resultat av minst ”Sufficient” efter att hunden fyllt 15 månader.
- Minst 3:e pris på lösprov. Alternativt startad på löshundsprov men med noll resultat.

I övrigt gäller självklart krav på generellt friska och sunda avelsdjur med god mentalitet. Allergier och hudproblem ska uppmärksammas.

Kom ihåg att kortare generationsintervall ger ett snabbare resultat av de fördelar som ökad genetisk variation förväntas tillföra.

Tidsplan och utvärdering.

Detta projekt kommer troligen att ha ett tidsperspektiv på minst 10 år och Rasklubben SVÄ har nu ett stort arbete framför sig att hitta medlemmar/uppfödare/hanhundsägare från en annan ras som vill, och som har en hund med "rätt" egenskaper för inkorsning och framför allt valpköpare som ställer upp på detta under en lång tid framöver efter att man skickat in en ansökan om inkorsning till SKK.

Projektet beräknas kunna starta så snart klubben har erhållit godkännande av SKK, gärna redan under vintern 2023/2024.

När projektet godkänts och kan startas, behöver RAS uppdateras och där ta med information om Korsningsprojektet. Det är kanske också lämpligt att formulera om rasstandard avseende färg för att X-registrerade hundar med färgavvikelser (ej helt vita) inte ska diskvalificeras från jaktprovsstart.

En första utvärdering av projektet är lämpligen SÄK och SKK/AK tillhanda om 5 år, dvs år 2029. En frågeställning som då behöver besvaras är om man behöver söka om öppnande av stamboken i syfte att mönstra in vissa individer.

Projektet kommer även att utvärderas löpande av Styrelsen och Avelsrådet för Svensk vit Älghund med hjälp av en projektledare och SÄK:s avelskommite, lämpligen sker en sammanfattande utvärdering i samband med varje ny revidering av RAS.

Plan efter godkännande

Första året, en till två parningar / inkorsningar.

Andra året, noll till två parningar / inkorsningar. Och uppföljning av X-registrerade hundar.

Tredje året, noll till två parningar / inkorsningar X -registrerade hundar kan vara aktuella, samt uppföljning av X-registrerade hundar.

Fjärde året och framöver. Noll till två parningar / inkorsningar X -registrerade hundar kan vara aktuella, samt uppföljning av X-registrerade hundar.

Hur många korsningsparningar per år som förväntas utföras efter uppstart de första två åren, kommer att bero på flera parametrar, som t.ex. hur många parningar görs i rasen totalt, hur stora kullar / valp produktionen totalt. Parallellt med inkorsningsprojektet, behöver man beakta de renrasiga parningarna så att det finns en framtid med goda hundar / Individer att återkorsa de X-registrerade hundarna tillbaka in i Svensk vit Älghund. När det finns ett fungerande projekt i Sverige, kan andra nordiska länder också ansöka om att delta. Och det ökar antalet tillgängliga avelsdjur och valpköpare.

Förankring i rasklubben.

Årsmötet 2022 och 2023 gav styrelsen i uppdrag att söka om in korsnings projektet i syfte att bättra på hälsa, bruksegenskaper och genetisk bredd. Informationen kommer fortlöpande ut på klubbens Sociala medier och Rasklubbens hemsida och tidskrift när ansökan är inskickad.

Projektet kommer även framledes att kommuniceras via alla tre kommunikationsformerna, möten, sociala medier samt medlemstidningen.

Ordförande Thomas Norberg / Styrelsen för Svensk vit älghund.

Bilagor:

-Presentation enkätsvar SVÄK / PDF

-Information från avels kommittén SÄK / PDF

-Jaktförmåga SVÄ enkätsvar / PDF

-Info om Vithunden / World dokument

- RAS

[https://www.skk.se/globalassets/dokument/rasdokument/ras-svensk-vit-
alghund.pdf](https://www.skk.se/globalassets/dokument/rasdokument/ras-svensk-vit-
alghund.pdf)